

[Pelle Voigt]

våbenkrigsstrategier og ethvert forsøg på at gøre atomvåbenafskrækkelse afhængig af, at atomvåben faktisk kan anvendes. En politik, der afviser ideer om begrænset atomkrig, om udvikling af førsteslagsevne og om offensive strategier både på det atomare og det konventionelle område.

Det har været et vigtigt mål for fredsbevægelsen i denne sag at fastslå, at spørgsmålet om Danmarks holdning til atomvåben ligesom den nugældende begrænsning i Danmarks atomvåbenpolitik over for NATOs strategi, nemlig den begrænsning, der siger, at vi ikke vil modtage atomvåben på dansk jord i fredstid, er et suverænt dansk anliggende, at det er Danmark, det danske folk, det danske folketing og den danske regering alene, der afgør Danmarks forhold til atomvåben eller ikke atomvåben på dansk område, og at Danmark er i stand til at gøre dette, sådan som vi gang på gang har fået forsikringer om det både fra udenrigsministeren og forsvarsministeren, uden at dette fører til et brud med det NATO-medlemskab, som der ulykkelig- og beklageligvis stadig er et flertal for i den danske befolkning.

Det har derfor været et afgørende mål og er fortsat et afgørende mål for mange mennesker, ligesom det var et mål, der blev udtrykt af det socialdemokratiske årsmøde i 1980, at Danmark, uanset hvad man måtte mene om det i andre lande, siger nej til stationering af atomvåben på dansk jord i fredstid, men da ikke mindst i krisetid og i krigstid. Det er nok så interessant at have et atomvåbenforbehold, hvis man kan være sikker på, at den eneste situation, hvor det ikke gælder, er den situation, hvor det virkelig kunne blive aktuelt at få atomvåben ført ind på dansk område, nemlig i en krisesituation, hvor Danmark måtte ønske at modtage forstærkninger, eller en egentlig krigssituation.

Man har med stor bekymring mange steder set, hvorledes de forstærkningsaftaler, Danmark har indgået, på trods af regeringens forsikringer synes at indebære en yderligere binding til NATOs atomvåbenstrategi. Det er vanskeligt for mange både i denne sal og uden for dette hus at acceptere, at forstå, at allierede forstærkninger ikke skulle gøre det, som bl.a. den tidligere amerikanske udenrigsminister Haig klart gav udtryk for over for den norske regering for nogle år siden, nemlig at de ikke ville insistere på at

kunne medbringe de våben, som de mener er nødvendige i en given situation, hvis de skal komme Danmark til undsætning, herunder de atomvåben, der indgår som en fast del af deres arsenal.

Det har som sagt været og er fortsat afgørende, at beslutningen om dansk atomvåbenfrihed er en suverænt dansk afgørelse, men det betyder bestemt ikke, at Danmark skal optræde provinsielt, som hr. Olé Bernt Henriksen var inde på. Det betyder ikke, at vi ikke skal interessere os for og støtte atomvåbenmodstandere i andre lande. Derfor har denne kamp været og er nøje forbundet med kampen for en atomvåbenfri zone i Norden, kampen for en atomvåbenfri zone i Balkanområdet, kampen for en atomvåbenfri korridor ned igennem Europa, som binder disse atomvåbenfri zoner sammen.

Men helt afgørende har det været hele tiden, at spørgsmålet om dansk atomvåbenfrihed, spørgsmålet om Norden som atomvåbenfri zone var noget, henholdsvis Danmark og de nordiske lande måtte tage initiativ til og komme med udspillet til, og noget, som så naturligvis igen måtte forhandles med landenes respektive allierede og atomvåbenmagterne. Det er indlysende, at atomvåbenfri zoner ikke lader sig oprette uden garantier fra de magter, som rent faktisk besidder atomvåben, og som er i stand til og i en given situation måtte have en interesse i at føre dem ind på de nordiske landes områder.

De partier og de kræfter, som har arbejdet ud fra disse synspunkter, som bygger på ideen om en dansk suverænitet på dette område, synes egentlig, at den dagsorden, der blev vedtaget i dette hus på socialdemokratisk foranledning den 10. november sidste år, var et meget stort fremskridt. Her blev det nemlig fastslået, at Danmark skulle arbejde for, at Norden blev gjort til en atomvåbenfri zone, uden at der samtidig blev stillet krav om, at dette skulle forhåndsgodkendes nogen steder, ikke i USA, ikke i Bonn, ingen steder. Der skulle tages, som jeg erindrer den socialdemokratiske ordførers forklaringer på det tidspunkt, et selvstændigt initiativ fra de nordiske landes side, som kunne sætte en sådan udvikling i gang.

Dengang var der en ganske voldsom diskussion om, hvorvidt der skulle være tale om en selvstændig, en suveræn afgørelse, eller om man skulle ophæve denne suverænitet